

พัฒนาระบบฐานข้อมูลการบริหารจัดการครัวเรือนยากจนแบบครบวงจร จังหวัดนครสวรรค์ (Nakhonsawan Change)

“แก้จนตรงจุด” เป็นสิ่งสำคัญของจังหวัดนครสวรรค์ ที่ต้องบูรณาการกระบวนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาให้ตรงจุดอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นสิ่งสำคัญของการแก้ไขปัญหาได้ตรงจุด คือการให้ความช่วยเหลือได้เป็นปัจจุบัน ส่งต่อพร้อมเชื่อมข้อมูลจากฐานข้อมูลต่าง ๆ ให้เป็นปัจจุบันด้วยการบูรณาการข้อมูลสารสนเทศในระดับพื้นที่ของจังหวัดนครสวรรค์ให้มีความครอบคลุม ถูกต้อง และทันสมัย เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจและการวางแผนการให้ความช่วยเหลือ คูแกลกลุ่มครัวเรือนยากจนในจังหวัดนครสวรรค์ โดยได้ดำเนินการวิเคราะห์ระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (TPMAP : Thai People Map and Analytics Platform) จังหวัดนครสวรรค์ ที่สภาพพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้จัดทำขึ้นใช้ในการบริหารจัดการข้อมูลการจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้สามารถนำมาใช้ประโยชน์กับจังหวัดนครสวรรค์ได้อย่างบรรลุเป้าหมาย คือ

๑) วิเคราะห์และออกแบบระบบสารสนเทศ โดยทำการศึกษาและรวบรวมข้อมูลการบริหารจัดการครัวเรือนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดนครสวรรค์ เพื่อนำมาวิเคราะห์ เรียงลำดับ จัดกลุ่มข้อมูล และทำการออกแบบโครงสร้างระบบสารสนเทศที่เหมาะสม ในการใช้ประโยชน์และสืบค้นข้อมูล รวมถึงการรายงานผลการดำเนินงานในรูปแบบต่างๆ ผ่าน Web Application ให้สามารถตอบสนองการแสดงผลบนมือถือได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒) สามารถใช้ข้อมูลระบุปัญหาความยากจนและความ ต้องการการพัฒนาของแต่ละช่วงวัยได้ในระดับบุคคล ครัวเรือน ชุมชน ท้องถิ่น/ท้องที่ ของจังหวัดนครสวรรค์ โดยกำหนดปัญหาความยากจนรายประเด็น จัดลำดับความสำคัญ ความจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาและช่วยเหลือเร่งด่วนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้ข้อมูล TPMAP ๕ มิติ ได้แก่ มิติด้านสุขภาพ ด้านรายได้ ด้านความเป็นอยู่ ด้านการศึกษา และด้านการเข้าถึงบริการภาครัฐ รวมถึงปัญหาด้านอื่นๆ

๓) ออกแบบการกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาในระดับบุคคล/ครัวเรือน และเยี่ยมบ้าน โดยจำแนกกลุ่มเป้าหมายออกเป็น ๓ ประเภท คือ กลุ่มเป้าหมายในระบบ TPMAP กลุ่มคนที่ตกหล่นจากระบบ และกลุ่มครัวเรือนเปราะบาง โดยมีกลไก ๓ ระดับ ได้แก่ ๑.ระดับจังหวัด ศูนย์อำนวยการจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจังหวัด (ศจพ.จ.) ๒.ระดับอำเภอ ศูนย์อำนวยการปฏิบัติการฯ อำเภอ (ศจพ.อ.) และ ๓.ระดับปฏิบัติการ โดยให้นำเข้าข้อมูลการช่วยเหลือ / บริหารจัดการความยากจน การติดตามการใช้ความช่วยเหลือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเชื่อมโยงกับข้อมูลตั้งต้นของฐานข้อมูลจากระบบแฟ้มบ้านพัฒนาคนไทย (TPMAP Logbook) ของสำนักงาน สภาพพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ผลการดำเนินงานสามารถให้บริการระบบฐานข้อมูลการบริหารจัดการครัวเรือนยากจนแบบครบวงจร จังหวัดนครสวรรค์ (Nakhonsawan Change) เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนจังหวัดนครสวรรค์ ให้แก่หน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคีการพัฒนา อาทิ การสำรวจสภาพปัญหา ความต้องการและกำหนดแผนการพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนได้อย่างเป็นรูปธรรม และผู้บริหารทุกระดับสามารถติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การพัฒนาศักยภาพตำบลอัจฉริยะ (Smart Tambon) เพื่อแก้ปัญหาความยากจนแบบตรงจุด ตำบลนาขอม อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์

จังหวัดนครสวรรค์ มีข้อมูลคนจน จากข้อมูล จปฐ.ในปี ๒๕๖๔ จำนวน ๒๒,๘๑๓ คน (จากประชากรที่สำรวจ ๖๔๒,๓๑๘ คน) คิดเป็นร้อยละ ๓.๕๕ โดยอำเภอที่มีคนจนมากที่สุด คือ อำเภอไพศาลี จากข้อมูลดังกล่าวพบคนจน ๓,๖๕๕ คน (จากประชากรสำรวจ ๔๔,๙๖๙ คน) คิดเป็นร้อยละ ๘.๑๓ กระจายอยู่ใน ๕ มิติของข้อมูล TPMAP โดยตำบลที่มีคนจนมากที่สุด ได้แก่ ตำบลวังน้ำลาด ตำบลนาขอม และตำบลวังข่อยตามลำดับ โดยประชาชนในพื้นที่ประกอบอาชีพภาคการเกษตรเป็นส่วนใหญ่ พบว่ายังคงเป็นหนี้สินและไม่สามารถหลุดพ้นจากความยากจนยังติดกับดักรายได้ปานกลาง ที่ผ่านมามีหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน และสถาบันการศึกษา เข้าไปพัฒนาเพื่อลดความเหลื่อมล้ำและแก้ปัญหา โดยสามารถแก้ไขปัญหาคือระดับหนึ่งยังไม่ครอบคลุมและยั่งยืน เนื่องจากแต่ละหน่วยงานมีความเชี่ยวชาญแตกต่างกัน นอกจากนี้กระบวนการพัฒนาที่ผ่านมา ส่วนใหญ่กำหนดการทำงานโดยแหล่งทุนทรัพยากรจากภาครัฐ ทำให้การดำเนินการไม่ต่อเนื่องเท่าที่ควรส่งผลให้การพัฒนายังไม่ยั่งยืน

จึงได้รับมอบหมายให้ดำเนินงานตำบลต้นแบบการจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อแก้ไขปัญหาคือได้อย่างยั่งยืน สามารถเป็นต้นแบบได้ โดยได้ออกแบบและจัดทำแนวทางการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบในการจัดความยากจน ภายใต้โครงการพัฒนาศักยภาพตำบลอัจฉริยะ (Smart Tambon) เพื่อแก้ปัญหาความยากจนแบบตรงจุด ตำบลนาขอม อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ (Nakhom Model) เพื่อใช้เป็นแนวทางขยายผลการดำเนินงานการแก้ไขปัญหาคือความยากจนในพื้นที่อื่น โดยมีขั้นตอน ดังนี้

๑) กำหนดแนวทางการดำเนินงาน Smart tambon พัฒนาระดับคุณภาพชีวิตแบบองค์รวม ด้วยการใช้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ประกอบด้วย ๕ มิติการพัฒนาดังนี้ ๑. ด้านเศรษฐกิจ ๒. ด้านสุขภาพ ๓. ด้านสังคมและวัฒนธรรม ๔. ด้านสิ่งแวดล้อม ๕. ด้านการศึกษา ใช้ขั้นตอนการดำเนินงาน ๔ ขั้นตอน คือ

๑. Project setting จัดทำข้อมูลตำบลโปรไฟล์ ในทุกมิติเพื่อหาโอกาสในการปรับปรุงและเพิ่มศักยภาพในพื้นที่ และกำหนดเป้าหมายในการทำงาน

๒. Team สร้างทีมทำงานในพื้นที่ เพื่อสร้างความเข้าใจในการทำงานและมีเป้าหมายร่วมกัน และเป็นการพัฒนาทีมงานในการขยายการทำงานออกไปยังพื้นที่อื่น

๓. data setting การรวบรวมและจัดทำระบบข้อมูล เพื่อให้ทุกหน่วยงานมีข้อมูลชุดเดียวกันสามารถเชื่อมโยงทรัพยากรและแนวทางการดำเนินงานได้

๔. communication สร้างการรับรู้ต่อสาธารณะ จัดเวทีเปิดโอกาสการมีส่วนร่วมและสร้างความเข้าใจในวงกว้าง ผ่านการ Kick off โครงการและเวทีชุมชนอื่น ๆ เพื่อสร้างและปรับทัศนคติที่ดีต่อการดำเนินโครงการในพื้นที่

๒. กระบวนการบูรณาการแบบ CIGU การบูรณาการทั้ง ภาคชุมชน (Community) ภาคเอกชนหรือภาคอุตสาหกรรม (Industry) ภาครัฐ (Government) และภาคมหาวิทยาลัยหรือหน่วยงานองค์ความรู้ (University) หรือ CIGU จนเกิดการสร้างแผนงาน Tambon Blueprint และ การทำแผน (effective Planning) เป็นกระบวนการศึกษาและบูรณาการทรัพยากรร่วมกัน โดยการกำหนดเป้าหมายร่วมเพื่อการบริหารทรัพยากร ที่มีศักยภาพสูงสุด

๓. กระบวนการแก้ไขปัญหาโดยรวม Total Solution (technology transfer) การใช้เทคโนโลยีเข้ามาพัฒนาการดำเนินงานแบบเบ็ดเสร็จ และสามารถส่งมอบให้กับชุมชน จนเกิดการพัฒนา และสามารถกำหนดผลิตภัณฑ์เป้าหมายในการพัฒนา และทำการศึกษารูปแบบธุรกิจตลาด Supply Chain และกำหนดแผนการดำเนินงาน โดยลงพื้นที่ติดตามการดำเนินงานของเกษตรกรเป้าหมาย เพื่อเพิ่มทักษะและปรับแนวทางการทำงานในพื้นที่ เช่น การวางแผนการปรับการดำเนินงานตามวิชาการ

๔. สร้างความรู้ความเข้าใจในการจัดตั้งบริษัทชุมชน Social Enterprise (SE) ธุรกิจเพื่อสังคม โดยกำหนดการดำเนินงานจัดเวทีสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดตั้งบริษัทชุมชน และดำเนินการจัดตั้งบริษัทชุมชน ผลการดำเนินงานที่ได้รับคือ ชุมชนมีการปรับแนวคิดการทำงานของหน่วยงานระดับบริหารและระดับปฏิบัติการ ในการแก้ปัญหาแบบองค์รวม สามารถแก้ปัญหาจากการหาโอกาสในพื้นที่และสร้างธุรกิจของชุมชน และส่งต่อแนวคิดจากความสำเร็จในการแก้ปัญหาไปยังพื้นที่อื่น ๆ มีการบริหารทรัพยากรตอบสนองต่อการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ เกิดแนวคิดการแก้ไขปัญหาความยากจนของชุมชนผ่านการจัดตั้ง Social Enterprise ซึ่งหลังเสร็จสิ้นโครงการทำให้จังหวัดนครสวรรค์ มีรูปแบบการพัฒนาชุมชนพื้นที่ต้นแบบในการขจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยของจังหวัดนครสวรรค์ จำนวน ๑ รูปแบบ (Nakhom Model) และมีแนวทางการจัดตั้ง บริษัทชุมชน หรือ Social Enterprise

